

UZASADNIENIE

Rezerwat przyrody „Woskownica” został uznany na podstawie zarządzenia Nr 58/2012 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 18 grudnia 2012 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego z 2012 r. poz. 2828), następnie zmieniony zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 14 października 2015 r. zmieniającym zarządzenie w sprawie uznania za rezerwat przyrody (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego z 2015 r. poz. 1751).

Zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2020 r., poz. 55, 471 i 1378) - zwanej dalej: „ustawą”, dla rezerwatu przyrody sporządza się i realizuje plan ochrony. Plan ten ustanawia na okres 20 lat, regionalny dyrektor ochrony środowiska, w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, w terminie 5 lat od dnia uznania obszaru za rezerwat przyrody (art. 18. ust. 1 i 2, art. 19 ust. 1 pkt 2, art. 19 ust. 6, art. 20 ust.1 ustawy). Plan ochrony zgodnie z art. 20 ust. 3 ustawy dla rezerwatu przyrody zawiera:

1. Cele ochrony przyrody oraz wskazanie przyrodniczych i społecznych uwarunkowań ich realizacji;
2. Identyfikację oraz określenie sposobów eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków;
3. Wskazanie obszarów ochrony ścisłej, czynnej i krajobrazowej;
4. Określenie działań ochronnych na obszarach ochrony ścisłej, czynnej i krajobrazowej, z podaniem rodzaju, zakresu i lokalizacji tych działań;
5. Wskazanie obszarów i miejsc udostępnianych dla celów naukowych, edukacyjnych, turystycznych, rekreacyjnych, sportowych, amatorskiego połowu ryb i rybactwa oraz określenie sposobów ich udostępnienia;
6. Wskazanie miejsc, w których może być prowadzona działalność wytwórcza, handlowa i rolnicza;
7. Ustalenia do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, planów zagospodarowania przestrzennego województw oraz planów zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych.

Tryb sporządzania projektu planu ochrony dla rezerwatu i zakres prac na potrzeby sporządzania przedmiotowego dokumentu, określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 maja 2005 r. w sprawie sporządzania projektu planu ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody i parku krajobrazowego, dokonywania zmian w tym planie oraz ochrony zasobów, tworów i składników przyrody (Dz. U. Nr 94, poz. 794) - zwane dalej: „rozporządzeniem”.

Sporządzający projekt planu, zgodnie z art. 19 ust. 1a ustawy, zapewnia możliwość udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2020 r. poz. 283 z późn. zm.) w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie projektu dokumentu.

Ponadto, organ sporządzający projekt planu ochrony, zgodnie z dyspozycją art. 21 ust. 2 pkt 24 lit. a ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, obowiązany jest do podania informacji o projektach planów ochrony tworzonych dla form ochrony przyrody w publicznie dostępnych wykazach danych, o których mowa w art. 23 w/cyt. ustawy.

W myśl przepisu art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. *o wojewodzie i administracji rządowej w województwie*, projekt planu ochrony wymaga uzgodnienia z właściwym miejscowo wojewodą.

Zgodnie z art. 19 ust. 2 ustawy *o ochronie przyrody*, projekt planu ochrony wymaga zaopiniowania przez właściwe miejscowo rady gmin, a także zgodnie z art. 97 ust. 3 w/cyt. ustawy zaopiniowania przez regionalną radę ochrony przyrody, działającą przy właściwym miejscowo regionalnym dyrektorze ochrony środowiska.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim, sporządził projekt planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Woskownica”, uwzględniając przepis art. 20 ust. 1-3 ustawy *o ochronie przyrody* oraz treść rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 maja 2005 r. w *sprawie sporządzania projektu planu ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody i parku krajobrazowego, dokonywania zmian w tym planie oraz ochrony zasobów, tworów i składników przyrody*.

W toku prac planistycznych związanych ze sporządzeniem projektu planu ochrony Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim, jako Organ sprawujący nadzór nad rezerwatem, obowiązany był do dokonania szeregu czynności obejmujących m.in.:

- 1.) Ustalenie celu ochrony przyrody rezerwatu wraz z określeniem przyrodniczych i społecznych uwarunkowań jego realizacji, co dokonano w treści § 2 niniejszego zarządzenia;
- 2.) Identyfikację oraz określenie sposobów eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków. Na podstawie dokonanych analiz w przeprowadzonym procesie planistycznym, zidentyfikowano zagrożenie wewnętrzne istniejące, polegające na spontanicznie zachodzącej sukcesji naturalnej (w kierunku rozwoju zbiorowisk leśnych) oraz wnikania innych zielnych gatunków ekspansywnych, skutkujących niekorzystnymi zmianami w obrębie struktury i funkcji siedliska woskownicy europejskiej. Ponadto zidentyfikowano zagrożenie wewnętrzne potencjalne, polegające na przesuszeniu siedliska woskownicy na skutek długotrwałego braku zasilania obszaru rezerwatu przez wody opadowe. Jednocześnie przeprowadzona analiza wykazała brak występowania innych form nacisku lub zagrożeń na terenie obiektu lub w jego otoczeniu.
- 3.) Ustalenie działań ochronnych wraz z podaniem rodzaju, zakresu oraz ich lokalizacji. Zaplanowane działania ochronne mają na celu poprawę i utrzymywanie właściwego stanu ochrony siedliska woskownicy europejskiej jak i samej populacji gatunku występującej na obszarze rezerwatu. Działania te, będą realizowane poprzez wycinanie drzew i krzewów oraz innych zielnych gatunków ekspansywnych w tym obcych wraz z eliminacją pozyskanej biomasy poza obszar siedliska gatunku. Przedmiotowe działanie wykonywane będzie przez Organ sprawujący nadzór nad rezerwatem w porozumieniu z miejscowym nadleśniczym. W załączniku nr 3 w pkt. 1 do zarządzenia określono, że działanie należy wykonać do końca piątego roku obowiązywania planu, a następnie w zależności od potrzeb, które określane będą na podstawie cyklicznych kontroli wykonywanych przez Organ sprawujący nadzór nad rezerwatem.

W przypadku wystąpienia nadmiernego przesuszenia siedliska woskownicy europejskiej, określonego na podstawie bieżących kontroli lub monitoringu, podjęte zostanie działanie mające na celu wzrost uwodnienia siedliska woskownicy poprzez zablokowanie rowów ziemnych występujących w rezerwacie. Przedmiotowe działanie zostanie wykonane przez miejscowego nadleśniczego w porozumieniu z Organem sprawującym nadzór nad rezerwatem.

Ponadto, zaplanowano również wprowadzenie ochrony ścisłej dla części drzewostanów na obszarze rezerwatu gwarantując tym samym, zapewnienie trwałości funkcjonowania naturalnych procesów przyrodniczych zachodzących w ich obrębie oraz dalszą ochronę różnorodności biologicznej, w tym także funkcję stabilizacji stosunków wodnych na terenie rezerwatu. Należy w tym miejscu podkreślić, iż przyjęcie przedmiotowych działań ochronnych, skutecznie zapewni realizację celu strategicznego, o którym mowa w § 2 niniejszego zarządzenia;

- 4.) Ustalenie monitoringu stanu ochrony woskownicy europejskiej oraz goryczki wąskolistnej i ich siedlisk, zgodnie z obowiązującymi standardami metodycznymi stosowanymi w monitoringu siedlisk przyrodniczych i gatunków przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska w ramach realizacji Państwowego Monitoringu Środowiska. Monitoring będzie wykonany dwukrotnie w trakcie obowiązywania planu ochrony przez Organ sprawujący nadzór nad rezerwatem, a jego terminy zostaną skorelowane z terminami wykonywania monitoringu dla obszaru Natura 2000 Mierkowskie Wydmy PLH080039. Realizacja przedmiotowego działania, oprócz dostarczenia informacji o skuteczności wdrażanej ochrony (i możliwości jej bieżącej weryfikacji), umożliwi regionalnemu dyrektorowi ochrony środowiska w dalszej perspektywie czasowej, także na realizację dyspozycji określonej brzmieniem przepisu art. 31 ustawy *o ochronie przyrody*, oraz stanowić będzie merytoryczną podstawę dla wypełnienia obowiązku, o którym mowa w art. 38 powyższej ustawy przez Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska względem Komisji Europejskiej;
- 5.) Z uwagi na brak uzasadnionej potrzeby, Organ nie wskazał w planie ochrony rezerwatu obszarów i miejsc udostępnianych dla celów naukowych, edukacyjnych, turystycznych, rekreacyjnych i sportowych;
- 6.) Z uwagi na brak uzasadnionej konieczności, Organ nie wskazał w planie ochrony rezerwatu miejsc w których może być prowadzona działalność wytwórcza, handlowa i rolnicza;
- 7.) Dokonanie szczegółowej analizy zapisów obowiązujących studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, a także planu zagospodarowania przestrzennego województwa lubuskiego, których ustalenia mogą potencjalnie stworzyć ryzyko negatywnego oddziaływania na cel ochrony przyrody w rezerwacie przyrody. Na podstawie przeprowadzonych czynności sprawdzających w procesie planistycznym ustalono, iż nie występują przesłanki stanowiące podstawę do formułowania wskazań do zmian w dokumentach planistycznych Gminy Brody oraz województwa lubuskiego.

Rezerwat przyrody „Woskownica” położony jest w granicach obszaru Natura 2000 Mierkowskie Wydmy PLH080039, dla którego Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim ustanowił odpowiednim aktem prawnym w formie zarządzenia plan zadań ochronnych. W związku z powyższym, niniejszy plan ochrony rezerwatu przyrody nie zawiera zakresu planu zadań ochronnych, o którym mowa w art. 20 ust. 5 ustawy *o ochronie przyrody*. Ponadto należy wskazać, iż na terenie rezerwatu przyrody nie występują przedmioty ochrony ww. obszaru Natura 2000.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim, wykonując dyspozycję określoną przepisem art. 19 ust. 1a ustawy *o ochronie przyrody* oraz art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*, zapewnił możliwość udziału społeczeństwa w opracowaniu projektu planu ochrony, poddając konsultacjom społecznym dokument w formie projektu zarządzenia. Przedmiotowa czynność prawna, została

dokonana w formie obwieszczenia z dnia 29 listopada 2018 r. znak: WPN-I.6202.3.2018.MZ, które zawierało informacje określone zgodnie z przepisem art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*, i zostało podane do publicznej wiadomości zgodnie z czynnościami ustalonymi w art. 3 ust. 1 pkt 11 w/cyt. ustawy.

W ramach powyższej procedury, wpłynęły do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim ze strony Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska (GDOŚ), uwagi i wnioski. W związku z powyższym, zgodnie z dyspozycją przepisu art. 42 ustawy *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*, Organ zawarł poniżej szczegółowe uzasadnienie zawierające informacje o udziale społeczeństwa w przedmiotowym postępowaniu oraz o tym, w jaki sposób zostały rozpatrzone uwagi i wnioski zgłoszone w trakcie przedmiotowej procedury.

L.p.	GDOŚ, e-mail z dnia 07.12.2018 r.	
Treść uwagi	Wniosek dotyczył konieczności uzupełnienia informacji w uzasadnieniu do zarządzenia o fakt, iż rezerwat położony jest w granicach obszaru Natura 2000 Mierkowskie Wydmy PLH080039 oraz że dla całego obszaru Natura 2000 ustanowiono plan zadań ochronnych i stąd przedmiotowy plan ochrony rezerwatu nie zawiera zakresu pzo.	
Sposób rozpatrzenia	Uwagę uwzględniono w całości.	

Informacja o projekcie dokumentu została opublikowana w dniu 20 stycznia 2021 r. pod numerem: 46/2021 w publicznie dostępnym wykazie danych zawierających informację o środowisku „EKOPORTAL” prowadzonym na podstawie art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*, wypełniając w ten sposób, dyspozycje określoną brzmieniem art. 21 ust. 2 pkt 24 lit. a w/cyt. ustawy.

Zgodnie z dyspozycją art. 97 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody* projekt niniejszego zarządzenia został pozytywnie zaopiniowany przez Regionalną Radę Ochrony Przyrody działającą przy Regionalnym Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim na posiedzeniu w dniu 7 maja 2019 roku.

Projekt niniejszego zarządzenia, zgodnie z art. 19 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody, został pozytywnie zaopiniowany przez Radę Gminy Brody uchwałą nr XXI/148/21 z dnia 28.01.2021 r.

Wojewoda Lubuski pismem z dnia 25 stycznia 2021 r. znak: GN-III.710.1.2021, działając na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. *o województwie i administracji rządowej w województwie*, uzgodnił projekt zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Woskownica”, nie wnosząc żadnych uwag.